

การจัดการกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอนของครูต้นแบบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำแนกตามขนาดโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 1

Learning Management and Teaching Model of Master Teachers of Thai Learning Strand as Classified
by School Size under Jurisdiction of The Office of Surin Educational Service Area 1

ปริญญญา เจ็ดจำเริญ (Prinya Cherdjamroen)*

ดร.สถาพร ชันโต (Dr.Sataporn Kanto)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 1 และเพื่อศึกษารูปแบบการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูต้นแบบการสอน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 220 คน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มเลือกแบบโควตา (Quota Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนครูต้นแบบตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของนักเรียน และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการสอน 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล 4) ด้านการดำเนินการหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจากการศึกษารูปแบบการสอน พบว่า 1) หลักการเลือกใช้รูปแบบการสอนโดยการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย และจากการอบรมการพัฒนาเครือข่ายครูดีเด่น 2) การใช้รูปแบบการสอน บูรณาการมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยรูปแบบการสอนที่ครูเลือกใช้ ได้แก่ รูปแบบการสอนบูรณาการรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (ม.ป.ภ.) และรูปแบบการสอนแบบโครงงาน

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to study learning process management and teaching model of master teachers of Thai Learning Strand under jurisdiction of the Office of Surin Educational Service Area 1, and 2) to study teaching model for learning activity management of master teachers.

* นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

This rese
Learning
size. The
total of 9
interviewi

Strand m
expected
2) For le
learning a
selecting
excellent
models ir
language

คำสำคัญ
Keyword

1. บทนั

มาสู่การป
2544 นี้
สร้างสรรค์
เห็นคุณค่า
การเรียนรู้
ความรู้คว
รูปแบบ/วิธี
เรียนรู้ร่วม
กระบวนการ
นำกระบวนการ
โดยกำหนด

การเรียนรู้
จากประส

This research was descriptive research. The population and sample were 220 master teachers of Thai Learning Strand under jurisdiction of the Office of Surin Educational Service Area 1 as classified by school size. The sample were selected by Quota Sampling in order to get 3 master teachers for each school size total of 9 teachers. Data collecting was performed by observing learning activity management and interviewing. Data were analyzed by descriptive method.

The research found that learning process management of master teachers of Thai Learning Strand managed the learning process appropriately with students condition and congruently with the expected learning achievement in learning strand with following steps: 1) For the instructional aspect 2) For learning activity aspect 3) For measurement and evaluation aspect 4) For implementation after learning activity management. According to the study of teaching model found that: 1) The rational of selecting of teaching model by documentary study of Thai Language Teaching; and from training of excellent network development. 2) For the teaching model use, the teachers used various teaching models integrated from learning theories. Model of teaching focusing on integrated teaching model, language experience (FLE), and project teaching model.

คำสำคัญ : การจัดการกระบวนการเรียนรู้, รูปแบบการสอน, ครูต้นแบบการสอนภาษาไทย

Keywords : Learning Management, Teaching Model, Master Teachers of Thai Learning Strand.

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการเรียนรู้เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ มากมาย นับแต่การปฏิรูปหลักสูตร มาสู่การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 นี้ นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านสติปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิด สร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียน เห็นคุณค่าของตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการ และวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการ ความรู้ความสามารถของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ควรใช้ รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้คุณธรรม การใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งนี้โดยพยายาม นำกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ทั้งจากกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการ โดยกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกันและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547)

สาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ การคิด และการแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ปฏิสัมพันธ์คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ นอกจากนั้นผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และสาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาภาษาไทย รวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีคุณภาพ นำนวัตกรรม การเรียน สื่อการสอนมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และกระบวนการคิด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาครูแกนนำเพื่อเป็นครูต้นแบบปฏิบัติการเรียนรู้ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ โดยเริ่มจากการคัดเลือกครูแกนนำเพื่อเข้าร่วมโครงการที่มีการจัดประกายให้ครูแกนนำทราบถึงบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อจากนั้นจะมีการนิเทศเยี่ยมเยียนเป็นระยะๆ และมีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงผลงาน เมื่อแกนนำมีความพร้อมก็จะยื่นขอรับการประเมินเพื่อเป็นครูต้นแบบของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543)

จากการศึกษาเอกสารการดำเนินโครงการครูต้นแบบการสอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1 พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาในเรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1 พิจารณาว่าควรที่จะมีการส่งเสริม และพัฒนาครูในสังกัดให้ขยายอย่างต่อเนื่อง เพราะครูที่สอนดี สอนเก่ง โดยเฉพาะในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยความจริงมีอยู่มาก ถ้าหากมีการสร้างเครือข่ายในการดำเนินการ พัฒนาการกระบวนการจัดการเรียนรู้จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อครูและสถานศึกษา จากนโยบายดังกล่าว ทำให้มีการสร้างเครือข่ายครูต้นแบบการสอนขึ้นเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ครูผู้สอนพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1, 2549)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจและใคร่รู้ถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และรูปแบบการสอนของครูต้นแบบ การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่มีการดำเนินโครงการครูต้นแบบอย่างต่อเนื่อง ในด้านของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ปฏิบัติจริง มีกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างไร รวมทั้งการใช้รูปแบบการสอนของครูต้นแบบที่ผ่านการประเมินเป็นครูต้นแบบ ปี พ.ศ. 2548 มีรูปแบบการสอนใดที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของครูต้นแบบการสอนภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1

การศึกษา

3. นิยาม

คำนี้ถึงค
จัดกิจกรรม

การสอน

สนใจ ฯลฯ

ของบทเรี
การเรียนรู้

กระดานต์

เรียนรู้ได้ดี

ตนเอง

การให้งาน

สว่าง กว้

2. เพื่อศึกษารูปแบบการสอนของครูต้นแบบการสอนภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1

3. นิยามศัพท์เฉพาะ

3.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการเพื่อการเรียนรู้ใดๆ ที่ผู้จัดต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและเคารพในศักดิ์ศรี สิทธิและหน้าที่ของผู้เรียน มีการวางแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย

1. การเตรียมการสอน ได้แก่

- 1) การศึกษาหลักสูตร คู่มือครู และเอกสารประกอบการสอนต่างๆ เพื่อจัดทำแผนการสอน
- 2) การศึกษาผู้เรียนให้ทราบถึงความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์เดิม ความสามารถ ความสนใจ ฯลฯ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการเตรียมสอน
- 3) เขียนแผนการสอนให้มีครบทุกข้อ ได้แก่ จุดประสงค์การสอน เนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียนวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล เตรียมสื่อการเรียนการสอน เอกสารหรือข้อทดสอบ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้ให้พร้อมก่อนสอน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่

- 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่วางแผนไว้ในแผนการสอน
- 2) ใช้ทักษะการสอนที่เหมาะสม เช่น การอธิบายการใช้วาจาภิรยาทำทางการเขียน กระดานดำ ฯลฯ
- 3) ใช้เทคนิควิธีการ/รูปแบบสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด โดยใช้วิธีสอนหลายรูปแบบ และดำเนินการสอนอย่างเป็นกระบวนการ
- 4) เน้นการให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง
- 5) ใช้สื่อการเรียนที่เหมาะสม สอดคล้องกับบทเรียนและส่งเสริมการเรียนรู้
- 6) ใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ให้ถูกต้อง เช่น การเสริมกำลังใจ การจูงใจ การฝึกหัด การให้งานตามความสามารถ ความถนัดของแต่ละบุคคล การสอนจากง่ายไปยาก ฯลฯ
- 7) สร้างบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ เช่น ห้องเรียนสะอาด สว่าง กว้างขวาง ครูผู้สอนใจดี ไม่เข้มงวดดุดัน ฯลฯ

3. การวัด และประเมินผล ได้แก่

- 1) การกำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียน
- 2) วิธีการวัดและประเมินผลการเรียน
- 3) การตัดสินผลการเรียน
- 4) การใช้การประเมินผลจากสภาพจริง

ละคุณลักษณะ
รู้และมีความ
เวลา ทุกสถานที่
ยรู้ภาษาไทย
วางแผนการจัด
พ นำนวัตกรรม
ทักษะการอ่าน

ครงการส่งเสริม
ร โดยเริ่มจาก
บาทหน้าที่และ
นิเทศเยี่ยมเยียน
อมก็จะยื่นขอรับ
ธิการ, 2543)
เรียนรู้ภาษาไทย
ตามและประเมิน
มีปัญหในเรื่อง
เขต 1 พิจารณา
เอนดี สอนเก่ง
เนการดำเนินการ
นโยบายดังกล่าว
มนากระบวนการ

อนของครูต้นแบบ
เขต 1 ซึ่งเป็นเขต
บวนการเรียนรู้ที่
กิจกรรมการเรียนรู้
ป ปี พ.ศ. 2548

ครูต้นแบบการสอน

4 การดำเนินการหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่

1) พิจารณาการเรียนการสอนว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ถ้ามีเพียงส่วนน้อยที่ไม่บรรลุ ควรได้จัดสอนซ่อมเสริมให้ แต่ถ้ามีผู้เรียนจำนวนมากที่ไม่บรรลุ แสดงว่าการสอนตลอดจนการวางแผนการสอนมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

2) มีการปรับปรุงแก้ไขโดยหาสาเหตุที่เกิดข้อบกพร่องแล้วแก้ไขที่จุดบกพร่องนั้น

3.2 รูปแบบการสอน คือ รายละเอียดของวิธีการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายบางอย่างชัดเจน รายละเอียดของการจัดกระบวนการเรียนรู้จะระบุว่า ครูจะวางแผนการสอนอย่างไร จะนำไปใช้ในสถานการณ์การเรียนการสอนอย่างไร และจะประเมินผลการเรียนการสอนอย่างไร รูปแบบการสอนครูใช้เป็นแนวในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษารายกรณีเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายการจัดกระบวนการเรียนรู้ และรูปแบบการสอนของครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำแนกตามขนาดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุรินทร์ เขต 1

4.1 ประชากร ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 75 โรงเรียน มีจำนวนครูต้นแบบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 15 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 221 โรงเรียน มีจำนวนครูต้นแบบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 189 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน มีจำนวนครูต้นแบบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 16 คน ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 รวมจำนวนครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทั้งสิ้น 220 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มโดยการสุ่มเลือกแบบโควตา (Quota Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ซึ่งครูต้นแบบที่สอนในโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ขนาดโรงเรียนละ 3 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครูต้นแบบ จำนวนทั้งสิ้น 9 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

5.1 ตัวผู้วิจัย ในการวิจัยลักษณะนี้ ตัวผู้วิจัยนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้องตามความเป็นจริงและมีคุณภาพมาประกอบการวิเคราะห์และสรุปผลที่ต้องเก็บข้อมูล เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์และตรวจสอบข้อมูล

5.2 แบบบันทึกการสังเกตการจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอน ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การเตรียมการสอน ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร การวิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดวัตถุประสงค์ จัดทำแผนการเรียนการสอน จัดเตรียมเอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

ที่ใช้ในการ
การเรียนรู้

ผลการเรี

การสอน
จากการจั

ไปด้วยค
ของคำต

การจัดกร
การเตรียม
รูปแบบก

และรูปแ
ความคิด

ส่วนที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน สาระ/เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน วิธีการ/กระบวนการ/รูปแบบที่ใช้ในการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ การซ่อมเสริม

ส่วนที่ 3 การวัดและประเมินผลการเรียน วิธีการวัดและประเมินผลการเรียน การตัดสินผลการเรียน การใช้การประเมินผลจากสภาพจริง

ส่วนที่ 4 การดำเนินการหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการสอน การจัดการซ่อมเสริมกรณีผู้เรียนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ส่วนที่ 5 รูปแบบการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.3 แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบไปด้วยคำถามต่างๆ ที่เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมให้เกิดความชัดเจนของคำตอบ โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ประกอบด้วย

1) แบบสัมภาษณ์ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอนที่ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้แก่ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน การวัดและประเมินผล และรูปแบบการสอนที่ครูต้นแบบการสอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) แบบสัมภาษณ์นักเรียน ใช้สัมภาษณ์นักเรียนเพื่อสะท้อนการจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอน รวมถึงการดำเนินงานของครูต้นแบบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอนของครู

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยในการจัดทำหนังสือราชการไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสังเกตการดำเนินการจัดกระบวนการรู้และรูปแบบการสอน โดยการนัดหมายเพื่อขออนุญาตสังเกตการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูต้นแบบการสอน
- 3) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ครูต้นแบบการสอนด้วยตนเอง โดยการเตรียมประเด็นคำถามเพื่อนำมาดำเนินการ และมีการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์อย่างละเอียด
- 4) ทำการสัมภาษณ์นักเรียนเพื่อสะท้อนการจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอนที่ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้ในการจัดกิจกรรม โดยทำการสัมภาษณ์นักเรียนจากนักเรียนได้ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูต้นแบบไปแล้ว

7. แผนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย 1 ธันวาคม 2549 - 28 กุมภาพันธ์ 2550 สถานที่ทำการเก็บข้อมูลเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1) ตัวผู้วิจัยที่จะลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้องตามความเป็นจริงและมีคุณภาพ มาประกอบการวิเคราะห์และสรุปผลที่ต้องเก็บข้อมูล เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ และตรวจสอบข้อมูล 2) แบบบันทึกการสังเกตการจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอน 3) แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการเชิงพรรณนา ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีต่างๆ มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และคุณภาพของข้อมูล โดยใช้วิธีตีความขยายความ วิเคราะห์ข้อมูลและสร้างข้อสรุป แล้วทำการประมวลเป็นความเรียง

8. ผลการศึกษา

ผลการศึกษานำเสนอเป็น 3 ส่วนดังนี้

8.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอนของครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการศึกษาการจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอนของครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของครูต้นแบบที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก กล่าวโดยรวม พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูมีการเตรียมการสอนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการเตรียมแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์หลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม แล้วสร้างแผน

การจัดกิจ
ประเมินผล
เมื่อมาสู่
แผนการจั
พฤติกรรม
ดี แต่งกา
ชั้นนำเรียน
สะอาด ร
กิจกรรมก
สื่อเหมาะ

ใช้รูปแบบ
ศึกษาจาก
ที่เหมาะสม
ที่ครูนิยมใ
การสอนแ

สาระการเ

การสอนใน
ชั้นเรียนที่
กิจกรรมก
การเรียนรู้
ตัวที่ดี โดย
สร้างบรรยากาศ
และความดี
ใช้สื่อและอ
ผลงานหน้า
ให้นักเรียน
การเรียนรู้
เรียนรู้ของ
การเรียนรู้

การเลือกใช้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการกำหนดและเตรียมสื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ล่วงหน้า การวัดและประเมินผล มีการเตรียมเครื่องมือที่จะใช้วัดผลตามรายแผนการจัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เมื่อมาสู่ขั้นของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่วางไว้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยอาศัยเทคนิคที่หลากหลาย เช่น การสนทนา การใช้สื่อ เพลง เกม พฤติกรรมของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูใช้น้ำเสียงและความดังของเสียงได้ชัดเจน บุคลิกภาพดี แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน มีเมตตากรุณา ต่อนักเรียน จัดบรรยากาศในชั้นเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีการตกแต่งห้องเรียนสวยงาม ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่าง พอเพียง มีความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปลอดภัยขณะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้หลักจิตวิทยาส่วนใหญ่ครูใช้หลักการเสริมแรง โดยการใช้คำชม การใช้สื่อเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ

รูปแบบการสอน โดยส่วนใหญ่ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยการเลือกใช้รูปแบบการสอนที่ได้รับการอบรมมาจากเขตพื้นที่การศึกษาจัดอบรมเพื่อพัฒนาเครือข่ายครูดีเด่น และศึกษาจากหนังสือที่เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วเลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและท้องถิ่นเป็นหลัก รูปแบบการสอนที่ครูนิยมใช้ ได้แก่ การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบสาธิต รูปแบบการสอนบูรณาการ และรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (ม.ป.ภ.)

8.2 การจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอนของครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนขนาดกลาง

การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดกลาง ครูมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบตามสภาพของชั้นเรียนที่รับผิดชอบสอนเป็นหลัก ด้านการเตรียมการสอนมีการวิเคราะห์หลักสูตร เตรียมแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมสื่อ อุปกรณ์ที่จะใช้ในชั้นการจัดกิจกรรมล่วงหน้าตามเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูจัดกิจกรรมได้อย่างราบรื่นโดยส่วนใหญ่ใช้ประสบการณ์ในการสอนมานาน และมีการเตรียมตัวที่ดี โดยยึดขั้นตอนที่ครูระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลัก ระหว่างจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ครูมีการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองกับนักเรียน ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก ครูมีบุคลิกภาพที่ดี ครูใช้น้ำเสียงและความดังของเสียงได้ชัดเจน บุคลิกภาพดี แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้เหมาะสม การประเมินผลการเรียนรู้ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานหน้าชั้น และอภิปรายผลงานของตนเอง และการรายงานกลุ่ม การสรุปเนื้อหาสาระ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สรุปความรู้ด้วยตนเอง และครูเป็นผู้เพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูมีการนำผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตน มีการวิเคราะห์ข้อบกพร่องของนักเรียน วิเคราะห์ข้อบกพร่องที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของการจัดกระบวนการเรียนรู้

ด้านรูปแบบการสอน โดยส่วนใหญ่ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยการเลือกใช้รูปแบบการสอนที่ได้รับการอบรมมาจากเขตพื้นที่การศึกษาจัดอบรมเพื่อพัฒนาเครือข่ายครู

ดีเด่น และการศึกษาจากหนังสือที่เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วเลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน เมื่อพิจารณาพบว่าส่วนใหญ่รูปแบบการสอนที่ครูใช้ได้แก่ รูปแบบการสอนบูรณาการ และรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (ม.ป.ภ.)

8.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอนของครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนขนาดใหญ่

จากการศึกษาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นโดยยึดสภาพของชั้นเรียนที่รับผิดชอบ และเป้าหมายของหลักสูตรเป็นหลัก ด้านการเตรียมการสอนมีการวิเคราะห์หลักสูตร เตรียมแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมสื่อ อุปกรณ์ที่จะใช้ในชั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่วางไว้ และมีการเตรียมตัวที่ดี โดยยึดขั้นตอนที่ครูระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลัก ระหว่างจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ครูมีการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองกับนักเรียนทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก ครูมีบุคลิกภาพที่ดี ครูใช้น้ำเสียง และความดังของเสียงได้ชัดเจน บุคลิกภาพดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้เหมาะสม การประเมินผลการเรียนรู้ มีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เช่น แบบทดสอบ การตรวจผลงาน ชิ้นงาน แฟ้มสะสมผลงาน แบบฝึกหัดทำแบบเรียน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานหน้าชั้น และอภิปรายผลงานของตนเอง และการรายงานกลุ่ม การสรุปเนื้อหาสาระครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สรุปความรู้ด้วยตนเอง หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูมีการนำผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตน มีการวิเคราะห์ข้อบกพร่องของนักเรียน วิเคราะห์ข้อบกพร่องที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของการจัดกระบวนการเรียนรู้

ด้านรูปแบบการสอน โดยส่วนใหญ่ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การเลือกใช้รูปแบบการสอนที่ได้รับการอบรมมาจากเขตพื้นที่การศึกษาจัดอบรมเพื่อพัฒนาเครือข่ายครูดีเด่น และการศึกษาด้วยตนเองจากหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วทำการเลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา และท้องถิ่นเป็นหลัก จากการศึกษพบว่า รูปแบบการสอนที่ครูส่วนใหญ่ใช้ ได้แก่ รูปแบบการสอนบูรณาการ และรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (ม.ป.ภ.) ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหลัก และสำหรับครูต้นแบบที่สอนในช่วงชั้นที่ 3 มีการใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงานมาใช้ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการค้นคว้าเอง ฝึกทำงานเป็นกลุ่ม เชื่อมโยงความรู้เข้ากับวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น เช่น การเรียนเรื่องคำพังเสียงพ้องรูปโดยใช้ทำนองเพลงพื้นบ้านมาแต่งเพลงประกอบการเรียนรู้ แล้วให้นักเรียนทำเป็นโครงงาน

9. สรุปผล

ก่อนการจัด
และเอกสาร
ประกอบก
การจัดกิจ

การก่อนกา
การจัดกิจ
สอนในชั้น
ใช้สื่อ เพล
จัดบรรยาย
จัดกิจกรรม
ในการจัด
จัดกิจกรรม
ประเมิน แ
ด้วยตนเอง

ใช้การวัดแล
หรือผลการ
ทดสอบ ก
เป็นไปตาม
จากการปฏิ
และวิธีการ
และประเมิน

ภาษาไทยมี
คุณลักษณะ
ซ่อมเสริมทำ
นักเรียนที่มี
ตนเองอย่าง

9. สรุปผล

9.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูต้นแบบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. การเตรียมการสอน ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีเตรียมการก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการเตรียมแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการกำหนดและเตรียมสื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ล่วงหน้า การวัดและประเมินผลมีการเตรียมเครื่องมือที่จะใช้วัดผลตามรายแผนการจัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีเตรียมการก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่วางไว้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีการทบทวนเนื้อหาความรู้เดิม และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ก่อนทำการสอนในชั้นต่อไป ครูเข้าสอนตรงเวลา การสอนครูมีการใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น การสนทนา การใช้สื่อ เพลง เกม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน มีเมตตากรุณาต่อนักเรียน จัดบรรยากาศในชั้นเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้หลักจิตวิทยา ส่วนใหญ่ครูใช้หลักการเสริมแรง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดกิจกรรม ด้านการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่วนเป็นของจริงและมีการทดลองก่อนใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินผลงานตนเอง ให้เพื่อนประเมิน และครูประเมิน ในชั้นของการสรุปเนื้อหาการเรียนรู้ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สรุปความรู้ด้วยตนเอง และครูเป็นผู้เพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์

3. การวัดและประเมินผล ครูต้นแบบมีการกำหนดวิธีการวัดประเมินผลหรือเครื่องมือที่ใช้การวัดและประเมินผลหลายรูปแบบ โดยยึดความสอดคล้องของวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นหลัก ในการเลือกใช้เครื่องมือ โดยส่วนใหญ่เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบ การตรวจผลงาน ชิ้นงาน แฟ้มสะสมผลงาน แบบฝึกหัดท้ายบทเรียน เกณฑ์การให้คะแนนเป็นไปตามคู่มือการวัดประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นการประเมินที่เน้นจากการปฏิบัติจริงของนักเรียน กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูได้แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินตนเองและประเมินกันเอง แล้วทำการรวบรวมผลของการประเมิน

4. การดำเนินการหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีการดำเนินการหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนโดยใช้แบบบันทึกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และบันทึกคะแนนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีการสอนซ่อมเสริม การสอนซ่อมเสริมทำได้ 2 กรณี คือ สอนซ่อมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และสอนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นอกจากนั้นครูได้วิเคราะห์และปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

9.2 รูปแบบการสอน ครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การเลือกใช้รูปแบบการสอนที่ได้รับการอบรมจากเขตพื้นที่การศึกษาจัดอบรมเพื่อพัฒนาเครือข่ายครูดีเด่น และจากการศึกษา

รเรียนรู้ แล้ว
การสอนที่ครูใช้
(ป.ป.)
การสอนกลุ่ม
การเรียนรู้
รู้ตามลำดับขั้น
เรียนการสอนมี
ใช้ในชั้นการจัด
ตามแผนการจัด
การจัดการเรียนรู้
ทำให้นักเรียน
ภาพดี แต่งกาย
การประเมินผล
ผลงาน ชิ้นงาน
หน้าชั้น และ
ให้นักเรียนได้สรุป
การเรียนรู้มา
นักเรียน วิเคราะห์
จัดกระบวนการ
เรียนรู้ภาษาไทย
ณาเครือข่ายครู
การจัดกิจกรรม
สมกับสภาพของ
ได้แก่ รูปแบบ
การจัดกิจกรรม
บบโครงงานมาใช้
อयोगความรู้เข้า
เพลงพื้นบ้านมา

จากหนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วทำการเลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา และท้องถิ่น เมื่อพิจารณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูต้นแบบ รูปแบบการสอนที่ครูใช้ ได้แก่ รูปแบบการสอนบูรณาการ รูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (ม.ป.ภ.) และรูปแบบการสอนแบบโครงงาน

10. การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การจัดกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการสอนของครูต้นแบบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

10.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูต้นแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. การเตรียมการสอน เมื่อพิจารณาด้านการเตรียมการสอนของครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียนครูต้นแบบในโรงเรียนทั้งสามขนาดโรงเรียน มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดีโดยครูมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า ครูต้นแบบโรงเรียนกลางและขนาดใหญ่จะใช้เวลาในการเตรียมการสอนในช่วงปิดภาคเรียน สำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็กจะเตรียมการสอนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้าอีกครั้งก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1 สัปดาห์ ที่เป็นเช่นนั้นแสดงให้เห็นว่า ปัจจุบัน ครูให้ความสำคัญกับการเตรียมการสอน การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อนำมาสู่การเตรียมการจัดทำแผนการเรียนรู้ อีกทั้งครูใช้เวลาการเตรียมตัวล่วงหน้านานๆ แทนในอดีตที่ครูเตรียมตัวก่อนการจัดกิจกรรม 1-2 วัน การเตรียมการสอนของครูที่ดี ครูควรเริ่มจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วทำการวิเคราะห์หลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรารศรี พนิชยกุล และคณะ (2547) ว่า ผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จิวรรณ กินาวงศ์ (2527) ได้กล่าวว่า การเตรียมการสอนเป็นการวางแผนล่วงหน้า เป็นการเตรียมตัวของครูผู้สอน เป็นการเตรียมโดยการบันทึกการสอน การเตรียมสื่อการสอน และอื่นๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้น และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ด้านการเตรียมสื่อ และอุปกรณ์การเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้มีทั้งได้จากครูและนักเรียนร่วมกันจัดทำ และมีการนำเอาวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาใช้ในการทำสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ครูมีการเตรียมการสอนด้านนี้โดยเริ่มจากการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียนในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แล้วจัดเตรียมเครื่องมือที่จะนำมาใช้วัดและประเมินผล

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูต้นแบบ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่ครูมีการสอนตามลำดับขั้นการจัดกิจกรรม เริ่มจากการทบทวน ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชี้สอนเนื้อหา ชี้นำสรุป แต่สำหรับในกรณีของโรงเรียนขนาดเล็กบางกิจกรรมสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอน ที่เป็นเช่นนั้น

เนื่องจากใน
ในการจัดกิ
ตามลำดับ
มีการดำเนิน
กับนักเรียน
มีปฏิสัมพันธ์
จัดชั้นเรียน
ที่เป็นเช่นนั้น
และครูโดย
กิจกรรมการ
ว่านักเรียน
ใจเพียง (25
การอธิบาย
การประเมิน
ตนเอง และ
ประเมิน แ
ผู้เพิ่มเติมเพ

จำแนกตาม
และเป็นไปด
มีการกำหนด
สอดคล้องขอ
เครื่องมือโดย
แบบฝึกหัดที่
ของหลักสูตร
เป็นการประ
ใช้กับกลุ่มส
ไปพร้อมๆ ก
ของครู เริ่ม
สิ่งสำคัญครู
นำไปใช้ได้ก
การเรียนรู้
การเรียนรู้ ได
ผลงาน รว

รเลือกรูปแบบ
เมื่อพิจารณา
เอนบูรณาการ
น

การสอน กลุ่ม
ขนาดกลาง และ
ต้นที่สำคัญมา

ยรู้ภาษาไทย
แนกตามขนาด
ครูมีการเตรียม
การสอนในช่วง
ยรู้ล่วงหน้าอีก
ให้ความสำคัญ
ยรู้ อีกทั้งครู
วัน การเตรียม
นรู้ แล้วทำการ
อจัดทำแผนการ
ศึกษาวิเคราะห์
เกี่ยวข้อง เพื่อ
เป็นการวางแผน
รียมสื่อการสอน
ประสงค์ที่วางไว้
นักเรียนร่วมกัน
กรรมการเรียนรู
ที่ในการประเมิน
เตรียมเครื่องมือ

เบ จำแนกตาม
หญ่ครูมีการสอน
นสรุป แต่สำหรับ
ที่เป็นเช่นนั้น

เนื่องจากในชั้นเรียนมีนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้อ่อนช้าอย่างมาก มีการเรียนรู้ช้า และมักใช้ภาษาท้องถิ่นพูด ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูจะต้องยกตัวอย่างและสอนอย่างช้าๆ ทำให้บางกิจกรรมล่าช้า ไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่วางไว้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนด้านอื่นครูต้นแบบทั้งทั้งสามขนาดโรงเรียน มีการดำเนินกิจกรรมได้ดี โดยมีการสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมีความเป็นกันเอง กับนักเรียน การครูใช้น้ำเสียงและความดังของเสียงได้ชัดเจน บุคลิกภาพดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน มีเมตตากรุณาต่อนักเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม จัดชั้นเรียนให้มีความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปลอดภัยขณะดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากครูมีประสบการณ์ในการสอนค่อนข้างนาน และคุณสมบัติของครูที่จะเป็นครูต้นแบบ และครูโดยทั่วๆ จะต้องมีความลักษณะดังกล่าวที่ดี การใช้หลักจิตวิทยาการเรียนการสอนมาใช้ในการดำเนิน กิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่วนใหญ่ใช้การเสริมแรงด้วยคำชมเชย และการให้คะแนน ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจาก ว่านักเรียนเมื่อได้รับการเสริมแรงที่ดีและเหมาะสมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับ อารมณ์ ใจเที่ยง (2537) กล่าวว่า ครูควรเสริมแรงและจูงใจ และมีการยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนทำในสิ่งที่ถูกต้อง การอธิบายเนื้อหาของครูมีความชัดเจน การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้เหมาะสม ซึ่งครูต้นแบบใน การประเมินผลการเรียนรู้ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานหน้าชั้น และอภิปรายผลงานของ ตนเอง และการรายงานกลุ่ม โดยการประเมินมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินผลงานตนเอง ให้เพื่อน ประเมิน และครูประเมิน การสรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้ นักเรียนสรุปความรู้ด้วยตนเอง และครูเป็น ผู้เพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์

3. การวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาการวัดและประเมินผลของครูต้นแบบการสอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูต้นแบบส่วนใหญ่มีแนวการวัดและประเมินผลอย่างมีระบบ และเป็นไปตามแนวการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตรงตามเกณฑ์ของเขตพื้นที่การศึกษากำหนด โดย มีการกำหนดวิธีการวัดประเมินผลหรือเครื่องมือที่ใช้การวัดและประเมินผลหลายรูปแบบ โดยยึดความ สอดคล้องของวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือผลการเรียนที่คาดหวังเป็นหลักในการเลือกใช้ เครื่องมือโดยส่วนใหญ่เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบ การตรวจผลงาน ชิ้นงาน แฟ้มสะสมผลงาน แบบฝึกหัดทำแบบเรียน เกณฑ์การให้คะแนนเป็นไปตามคู่มือการวัดประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลาง ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่ง เป็นการประเมินที่เน้นจากการปฏิบัติจริงของนักเรียน ครูต้นแบบดำเนินการโดยใช้หลักการประเมินผลที่ ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่การวัดและประเมินผลด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย ไปพร้อมๆ กัน กรมวิชาการ (2539) ได้ให้แนวการวัดและประเมินตามสภาพจริงมาใช้ในการประเมินผล ของครู เริ่มต้นจากการนำการประเมินตามสภาพจริงมาใช้ทีละน้อยแล้วค่อยๆ พัฒนาไปสู่การยอมรับ สิ่งสำคัญครูต้องศึกษาเอกสาร และเรียนรู้เกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งครูต้นแบบสามารถ นำไปใช้ได้กับทุกสาระการเรียนรู้และตลอดเวลา กระบวนการวัดและประเมินผล ในการวัดประเมินผล การเรียนรู้ ครูได้แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้และวิธีการประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โดยการวัดและประเมินผลเป็นการทดสอบตามหน่วยการเรียนรู้ การทำงานส่ง และแฟ้มสะสม ผลงาน รวมทั้งการประเมินผลจากการลงมือปฏิบัติของนักเรียน โดยครูจะมีเกณฑ์และแบบบันทึกผล

การวัดประเมินผลสำหรับชั้นเรียนที่รับผิดชอบ การตรวจผลงานนักเรียน มีวิธีการตรวจโดยให้เพื่อนนักเรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจ นักเรียนตรวจเอง และครูเป็นผู้ตรวจ แล้วทำการรวบรวมผลของการประเมิน

4. การดำเนินการหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรม เมื่อพิจารณาการดำเนินการหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า การดำเนินการหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์ผู้เรียนและปรับปรุงการสอน ครูมีการดำเนินการต่างๆ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดี และสม่ำเสมอที่เป็นเช่นนี้แสดงว่าครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนโดยใช้แบบบันทึกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และบันทึกคะแนนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นหลัก มีการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ และทำการสอนซ่อมเสริม โดยสอนซ่อมสำหรับนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และสอนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับ จารุณี สงสนธิ (2541) การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ และส่งเสริมนักเรียนที่มีสติปัญญาดี เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ระดับสติปัญญาเต็มความสามารถของนักเรียน ซึ่งการสอนซ่อมเสริมเป็นทั้งการสอนเพื่อปรับปรุงแก้ไข สอนเพื่อปรับสภาพหรือสอนเร่งให้นักเรียนได้มีการปรับปรุงตนเองในการเรียนรู้ให้ดีขึ้น

10.2 รูปแบบการสอน

1. หลักในการเลือกรูปแบบการสอน เมื่อพิจารณาการรูปแบบการสอนของครูต้นแบบ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านรูปแบบการสอนที่ครูนำมาใช้ยังไม่หลากหลาย เนื่องจากครูที่ทำผลงานครูต้นแบบอาศัยการอบรมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดอบรมเพื่อพัฒนาเครือข่ายครูดีเด่นเป็นแหล่งในการใช้รูปแบบการสอน ซึ่งทิศทางการใช้รูปแบบการสอนของครูขึ้นอยู่กับนโยบายของทางศึกษานิเทศก์ที่ดำเนินงานโครงการครูต้นแบบเป็นผู้กำหนดทิศทางและเงื่อนไขการเป็นครูต้นแบบ ที่ครูในเครือข่ายจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามครูต้นแบบที่เป็นแม่แบบของครูต้นแบบที่ส่งผลงานใหม่ และการที่ครูมีทางเลือกในการใช้รูปแบบการสอนไม่หลากหลาย เนื่องจากแหล่งเรียนรู้สำหรับการใช้รูปแบบการสอนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังมีน้อย ในเครือข่ายครูต้นแบบเองยังขาดผู้ที่ให้ความรู้ด้านรูปแบบการสอนที่แท้จริง

2. รูปแบบการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ ครูต้นแบบใช้รูปแบบการสอน ได้แก่ รูปแบบบูรณาการที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูจะต้องทำการสอนในหลายกลุ่มสาระ จำเป็นต้องใช้แผนการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ของนักเรียนได้ จึงเป็นเหตุผลในการเลือกใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ อีกทั้งรูปแบบการสอนบูรณาการ ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนที่มีครูจำนวนน้อยต้องสอนประจำชั้น รูปแบบการสอนที่สอง คือ รูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (ม.ป.ภ.) ซึ่งมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนใช้สองภาษา โดยในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ มีนักเรียนใช้ภาษาในการสื่อสารมากกว่าสองภาษา เช่น ภาษาส่วย ภาษาเขมร ภาษาลาว ภาษาไทยโคราช มีการใช้ภาษาถิ่นมาก ซึ่งเหมาะกับการใช้รูปแบบการสอนที่เอื้อต่อการใช้ภาษาและรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาใช้ได้ดี ทำให้นักเรียนเรียนดีขึ้น มีทักษะในการใช้ภาษาไทยมากขึ้น สอดคล้องกับ กองการวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2542) ได้

ทำการส่ง
ภาษาใช้ใ
ไม่ซับซ้อน
ก็มีปัญหา
อีกจำนวน
น้อยคนที่
ทักษะภาษ
ครูต้นแบบ
รูปแบบมุ่ง
และรูปแบบ
ครูต้นแบบ
และการป
ได้เช่นเดีย
การดำเนิน
เลือกรูปแ
สาเหตุของ
ส่งเสริมให้
ครูต้นแบบ

11. ข้อเสนอ

และนำรูป
ของตนเอง
จะพัฒนา
การเรียนรู้
ตนเอง มี
ทำ การจัด
ในการจัด

จโดยให้เพื่อน
มการประเมิน
เมื่อพิจารณา
เล็ก โรงเรียน
ครูส่วนใหญ่มี
การเรียนรู้ได้ดี
อันพึงประสงค์
ยรู้ของตนเอง
สงค์การเรียนรู้
541) การสอน
ไม่สติปัญญาดี
ป็นทั้งการสอน
รเรียนรู้ให้ดีขึ้น

ของครูต้นแบบ
เื่องจากครูที่ทำ
รือข่ายครูดีเด่น
โยบายของทาง
ต้นแบบ ที่ครู
ครูต้นแบบที่ส่ง
ากแหล่งเรียนรู้
แบบเองยังขาด

เรียนทั้งโรงเรียน
1แบบบูรณาการ
เรียนรู้ที่สามารถ
เร อีกทั้งรูปแบบ
มีครูจำนวนน้อย
ษา (ม.ป.ภ.) ซึ่ง
ดยในโรงเรียนใน
ษา เช่น ภาษา
ารใช้รูปแบบการ
ให้นักเรียนเรียน
ากการ (2542) ได้

ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย พบว่ารูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์
ภาษาใช้ได้ผลดี ทำให้นักเรียนเรียนดีขึ้น ทักษะทางภาษาดี ครูมีความเข้าใจนำไปใช้ได้ เพราะขั้นตอน
ไม่ซับซ้อน ผู้ปกครองเห็นด้วยและสนับสนุน ผู้บริหารเห็นว่ามีประโยชน์ และสนับสนุนส่งเสริมครู แต่
ก็มีปัญหาในการจัดกิจกรรมที่ปรากฏทั้ง 5 ขั้นตอนของการสอน เช่น ขั้นที่หนึ่ง นักเรียนส่วนหนึ่งจำเรื่องได้
อีกจำนวนหนึ่งจำไม่ได้ ขั้นที่สอง นักเรียนไม่เข้าใจและไม่กล้าแสดงออก ขั้นที่สามและสี่ นักเรียน
น้อยคนที่สามารถบอกข้อความให้ครูเขียนได้ ขั้นที่ห้า ครูไม่มีเวลาผลิตสื่อหรือคิดกิจกรรมอื่นๆ เสริม
ทักษะภาษา และบางกรณีครูมีการสอนตามคู่มือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่เป็นเช่นนี้แสดงว่า
ครูต้นแบบในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีความรู้และเข้าใจว่าการสอนโดยใช้
รูปแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (ม.ป.ภ.) เหมาะสมสำหรับนักเรียนในพื้นที่ที่มีการใช้ภาษาหลายภาษา
และรูปแบบการสอนที่ครูต้นแบบการสอนนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนได้แนวทางมาจาก
ครูต้นแบบผู้รับผิดชอบขยายเครือข่ายครูต้นแบบตามเงื่อนไขที่ว่าครูต้นแบบหนึ่งคนจะต้องเผยแพร่แนวทาง
และการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เพื่อนครูไม่น้อยกว่า 10 คน เพื่อให้สามารถปฏิบัติการสอน
ได้เช่นเดียวกับครูต้นแบบ ทำให้นักเรียนนำที่ทำผลงานครูต้นแบบต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว และ
การดำเนินการของเขตพื้นที่การศึกษาที่จะพัฒนาครูให้มีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย และส่งเสริมให้ครู
เลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูยังไม่มีความชัดเจน อาจเนื่องจาก
สาเหตุของการจัดแหล่งข้อที่เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับครู ขาดผู้รู้ที่จะให้ความรู้แก่ครู ตลอดจนไม่มีการ
ส่งเสริมให้ครูกัดค้นและพัฒนาูปแบบการสอนของตนเอง ทำให้ทางเลือกในการใช้รูปแบบการสอนของ
ครูต้นแบบยังมีน้อย ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

11. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ให้ข้อเสนอแนะสำคัญคือ

11.1 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายครูต้นแบบการสอน

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
และนำรูปแบบการสอนที่หลากหลายมาให้นักครูได้ทำการศึกษา และทดลองใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ของตนเอง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน
2. การประเมินลักษณะของครูต้นแบบนั้น จะต้องพิจารณาผู้ที่มีความกระตือรือร้นที่
จะพัฒนาตนเอง พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างสม่ำเสมอ การจัดกระบวนการ
การเรียนรู้ควรมีรูปแบบการสอนที่ผ่านการพัฒนาจนสมบูรณ์ และใช้ได้ผลกับนักเรียนอย่างแท้จริง
3. ควรมีการให้นักเรียนมีส่วนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วย
ตนเอง มีการแสดงผลงานนักเรียน ประกอบการแสดงผลงานของครูในทุกๆ ระดับ
4. ควรมีการศึกษาศภาพของนักเรียน โรงเรียน และความต้องการของท้องถิ่น ก่อน
ทำ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อความเป็นเอกภาพในแต่ละพื้นที่ และเหมาะสมกับสภาพที่แท้จริง
5. ครูควรศึกษาธรรมชาติของการสอนภาษาไทย เพื่อจะได้นำรูปแบบการสอนมาใช้
ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

6. ครูต้นแบบนั้นจะต้องมีคุณสมบัติที่เป็นผู้นำในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่เพื่อนครู เป็นผู้มีคามกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ ของผู้เรียน

11.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาลักษณะนี้เพิ่มเติมและต่อเนื่อง โดยการศึกษาเฉพาะกรณีใน โรงเรียนแห่งเดียว ใช้ระยะเวลานานกว่าการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและครอบคลุมในทุกๆ ด้าน
2. ควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการของครูต้นแบบในการจัดกระบวนการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2547). รายงานผลการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2539). การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ. (2542). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). แนวทางการพัฒนาครูแกนนำเพื่อเป็น ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้และเกณฑ์คุณลักษณะของครูแกนนำเพื่อพัฒนาเป็นครู ต้นแบบ. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.]. (อัดสำเนา).
- จารุณี สงสนธิ. (2541). การสอนซ่อมเสริมคำยาภษาไทยโดยการใช้เกมสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ. การ ศึกษาอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บำรุง กลัดเจริญ และ จวีวรรณ กินาวงศ์. (2527). วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- ปรางศรี พณิชยกุล และคณะ. (2547). รายงาน"การสังเคราะห์รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ของครูต้นแบบ" (ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) : รูปแบบการ จัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: กลุ่มครู/คณาจารย์ สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1. (2549). คู่มือประชุมปฏิบัติการพัฒนาครูแกนนำเพื่อ ประเมินรับรองเป็นครูต้นแบบ. กลุ่มนิเทศและติดตามผลการจัดการศึกษา.

โรงเรียนเอ
โรงเรียนเอ
3 โรงเรียน
สัมพันธ์
วิเคราะห์
และสัมภา

ทั้ง 4 ด้าน
ได้แก่ ด้าน
ระดับมาก

วิธีการสอน
ตลอดจนเ
ระบุไว้ในแ
บางรายวิช
รูปแบบการ
และระหว่าง
สื่อการสอน
เป็นสื่อสำ
นักเรียน 3)

* นักศึกษา

** ผู้ช่วยศาส